

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О. Б. Жильцов
« 01 » 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тренінг міжособистісного спілкування

(вибіркова дисципліна)

Галузь знань: 01 Освіта

Спеціальностей: 012 Дошкільна освіта

013 Початкова освіта

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1389/14
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 20 17 р

Київ – 2017

Тренінг міжособистісного спілкування: робоча навчальна програма [для студентів спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта] / Ю.Ю.Савченко. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017 р.

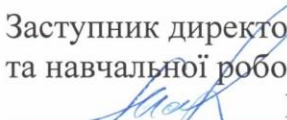
Розробник:

Савченко Юрій Юрійович, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма обговорена і затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол №1 від 06.09.2017 року

Завідувач кафедри педагогіки та психології
 Г. І. Іванюк

Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи
 М.А. Машовець

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів- 4	Галузь знань <i>01 Освіта</i>	Нормативна	
	Спеціальність <i>012 Дошкільна освіта</i> <i>013 Початкова освіта</i>		
Модулів – 4	Спеціальність (професійне спрямування): <i>вихователь дітей дошкільного віку, вчитель початкових класів</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		3-й	
		Семестр	
		5-й	
Загальна кількість годин – 120 год.		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>«бакалавр»</i>	28 год.	
		Практичні, семінарські	
		28 год.	
		Самостійна робота	
		56 год.	
		Модульний контроль	
		8 год.	
Семестровий контроль			
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Тренінг міжособистісного спілкування» – розвиток комунікативної компетентності студентів педагогічних спеціальностей; формування знань, умінь і навичок під час спілкування, передачі інформації та форм пізнання особистості; удосконалення навичок самопрезентації, самоаналізу та аналізу діяльності інших у комунікації; сприятиме розвитку творчих якостей особистості, здатності до комунікативної діяльності, інтелекту.

Завдання дисципліни спрямовані на поглиблення знань у галузі психології спілкування; формування вмій і навичок спілкування; корекція, формування та розвиток установок, необхідних для успішного спілкування; розвиток здібностей адекватно і повно сприймати та оцінювати себе й інших людей, а також стосунків, що складаються між людьми.

Методичні завдання курсу: оволодіння майбутніми педагогами методикою, методами та прийомами комунікативної діяльності.

Пізнавальні завдання: ознайомлення студентів з основними типами комунікації та стилями спілкування, місцем комунікації у розвитку суспільства, закономірностями процесу спілкування.

Практичні завдання: забезпечення міцних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності студентів, оволодіння вміннями підготовки та проведення тренінгів для розвитку комунікативної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- модель розвитку навичок міжособистісного спілкування; концепцію розуміння самого себе;
- особливості вербального та невербального спілкування;
- стратегії ведення інтерв'ю; особливості проведення початкової стадії інтерв'ю;

вміти:

- спілкуватись, застосовуючи як вербальні, так і невербальні навички спілкування в контексті надання професійної допомоги;
- розуміти себе і своїх співбесідників у процесі спілкування, проводити початкову фазу інтерв'ю під час комунікації.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
л		с	лаб	інд	с.р.	МКР	
1	2	3	4	5	6	7	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СПЕЦИФІКА ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ ЯК ДИНАМІЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ							
Тема 1.1. Тренінгові заняття як навчальний процес	7	2	2	-	-	3	-
Тема 1.2. Організаційні та методичні аспекти підготовки психологічного тренінгу	8	2	2	-	-	4	-
Тема 1.3. Історико-методологічні основи тренінгової роботи	7	2	2	-	-	3	-
Тема 1.4. Види та класифікації тренінгів	10	2	2	-	-	4	2
Разом за змістовим модулем 1	32	8	8	-	-	14	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ							
Тема 2.1. Структура та основні положення тренінгового заняття	9	4	2	-	-	5	-
Тема 2.2. Методичні характеристики тренінгового заняття	9		2	-	-	5	-
Тема 2.3. Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття	10	2	2	-	-	4	2
Разом за змістовим модулем 2	28	6	6	-	-	14	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СПІЛКУВАННЯ							
Тема 3.1. Поняття про спілкування та його структуру	9	2	2	-	-	5	-
Тема 3.2. Комунікативна сторона спілкування	8	4	2	-	-	4	-
Тема 3.3. Інтерактивна та перцептивна сторона спілкування	11		2	-	-	5	2
Разом за змістовим модулем 3	28	6	6	-	-	14	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ТРЕНІНГОВОГО ЗАНЯТТЯ							
Тема 4.1. Професійні та особистісні якості тренера	7	2	2	-	-	3	-
Тема 4.2. Методика організації групової взаємодії	7	2	2	-	-	3	-
Тема 4.3. Методика розробки плану проведення психологічного тренінгу	8		2	-	-	4	-
Тема 4.4. Техніки, вправи, та ігрові методи, що використовуються в тренінговій роботі	10	4	2	-	-	4	2
Разом за змістовим модулем 3	32	8	8	-	-	14	2
Усього годин	120	28	28	-	-	56	8

4. Програма ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

СПЕЦИФІКА ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ ЯК ДИНАМІЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Тема 1.1. Тренінгові заняття як навчальний процес (2 год.)

Психологічний тренінг як форма інтерактивного навчання. Особливості тренінгової форми навчання. Використання психологічного тренінгу в роботі педагога.

Основні поняття теми: тренінг, тренінгова форма навчання, психологічний тренінг.

Рекомендована література:

Основна література: 1,2,3,5,6.

Додаткова література: 1,2,3.

Тема 1.2. Організаційні та методичні аспекти підготовки психологічного тренінгу (2 год.)

Специфіка підготовки тренінгового заняття як динамічної форми навчання. Етапи підготовки тренінгового навчання. Організаційні аспекти проведення соціально-психологічного тренінгу. Методика підготовки тренінгу.

Основні поняття теми: етапи підготовки тренінгового навчання, організація тренінгу.

Рекомендована література:

Основна література: 1,2,5,6,7,9,22.

Додаткова література: 1,2,8,12.

Тема 1.3. Історико-методологічні основи тренінгової роботи (2 год.)

Основні етапи становлення та використання тренінгу як інноваційної форми роботи. Основні напрямки психологічної науки, що поклали початок груповій роботі. Основні напрямки та підходи в психології та педагогіці щодо групової роботи.

Основні поняття теми: етапи становлення тренінгу, групова робота.

Рекомендована література:

Основна література: 2,3,5,15.

Додаткова література: 4,5,6.

Тема 1.4. Види та класифікації тренінгів (2 год.)

Основні класифікації тренінгів (тренінг особистісного росту, навчальний тренінг, організаційний тренінг, тренінг спілкування, аутотренінг, груповий тренінг, навчальний тренінг).

Основні поняття теми: тренінг особистісного росту, навчальний тренінг, організаційний тренінг, тренінг спілкування, аутотренінг, груповий тренінг, навчальний тренінг.

Рекомендована література:

Основна література: 3,4,9,15,36,42.

Додаткова література: 1,6,7.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ

Тема 2.1. Структура та основні положення тренінгового заняття (2 год.)

Основні етапи проведення тренінгових занять, правила організації та проведення кожного етапу. Початок психологічного тренінгу. Основна частина проведення навчання. Завершення роботи тренінгу.

Основні поняття теми: етапи проведення тренінгу.

Рекомендована література:

Основна література: 3,5,6,24,25,26,38,42,43.

Додаткова література: 1,5,8,10,12,18,25,27.

Тема 2.2. Методичні характеристики тренінгового заняття (2 год.)

Основні принципи роботи тренінгової групи. Структура тренінгової групи. Групова динаміка та етапи тренінгового процесу.

Основні поняття теми: тренінгові групи, групова динаміка, тренінговий процес.

Рекомендована література:

Основна література: 1,2,4,24,25,26,27,38,42,43.

Додаткова література: 3,6,8,10,12,18,23,25,27.

Тема 2.3. Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття (2 год.)

Основна мета оцінювання ефективності тренінгового заняття. Критерії оцінювання ефективності тренінгового заняття. Показники оцінки ефективності тренінгу: рівень знань учасників, реакція аудиторії, використання учасниками набутих знань у практичній роботі.

Основні методики оцінки ефективності проведення тренінгового заняття: спостереження у ході роботи, листок спостереження; проговорення учасниками вражень від певного етапу навчання; оцінка роботи тренера; опитування – вхідна та вихідна анкета.

Основні поняття теми: спостереження, оцінка роботи тренера, опитування, вхідна та вихідна анкета.

Рекомендована література:

Основна література: 1,3,6,8,26.

Додаткова література: 5,7,10,12,18,25,27.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СПІЛКУВАННЯ

Тема 3.1. Поняття про спілкування та його структуру (2 год.)

Поняття про спілкування. Спілкування як необхідна умова життєдіяльності людей. Взаємозв'язок спілкування та діяльності. Основні сторони процесу спілкування. Види спілкування. Монологічне й діалогічне спілкування. Різновиди монологічного спілкування: імперативне й маніпулятивне. Принципи діалогічного спілкування. Форми спілкування.

Основні поняття теми: спілкування, сторони процесу спілкування: комунікативна сторона; інтерактивна сторона; перцепція..

Рекомендована література:

Основна література: 2,12,17–20,23,24,29,30,32.

Додаткова література: 1,2,4,5,6,18,21,23,26.

Тема 3.2. Комунікативна сторона спілкування (2 год.)

Спілкування як обмін інформацією (уявленнями, ідеями, інтересами, настроями, почуттями, установками тощо). Специфіка обміну інформації між людьми. Поняття про комунікативні бар'єри. Об'єктивні та суб'єктивні причини виникнення комунікативних бар'єрів. Основні умови подолання та попередження комунікативних бар'єрів.

Вербальна комунікація. Основні форми невербальної комунікації. Основні функції невербальної комунікації. Взаємодія вербальної та невербальної комунікації.

Основні поняття теми: спілкування, комунікативні бар'єри, вербальна комунікація, невербальна комунікація, говоріння, слухання, зворотній зв'язок.

Рекомендована література:

Основна література: 2,12,17–20,23,24,29,30,32.

Додаткова література: 1,2,4,5,6,18,21,23,26.

Тема 3.3. Інтерактивна та перцептивна сторона спілкування (2 год.)

Спілкування як взаємодія. Відмінності між комунікацією (обмін інформацією) та взаємодією (обмін діями). Різні підходи до описання структури взаємодії. Основні типи взаємодії: співробітництво і суперництво. Конфліктна взаємодія. Основні стратегії поведінки в конфлікті. Технологія управління конфліктами. Взаємодія як організація спільної діяльності. Спілкування як сприйняття людьми один одного. Основні складові сприйняття іншої людини. Основні механізми пізнання та розуміння у процесі спілкування: ідентифікація, емпатія, рефлексія.

Основні поняття теми: комунікація, взаємодія, сприйняття, ідентифікація, перцепція, емпатія, рефлексія, ефекти "ореола", першості, новизни, стереотипізації.

Рекомендована література:

Основна література: 2,12,17–20,23,24,29,30,32.

Додаткова література: 1,2,4,5,6,18,21,23,26.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.**МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ТРЕНІНГОВОГО ЗАНЯТТЯ****Тема 4.1. Професійні та особистісні якості тренера (2 год.)**

Основні завдання спеціаліста, що організовує тренінгові роботи. Професійні якості спеціаліста, який проводить психологічний тренінг. Основні вимоги до ведучого тренінгу.

Основні поняття теми: тренінгова робота, психологічний тренінг, вимоги до ведучого.

Рекомендована література:

Основна література: 1,2,3,5,6,22,28,42.

Додаткова література: 1,3,5,25,28.

Тема 4.2. Методика організації групової взаємодії (2 год.)

Принципи навчання дорослої аудиторії. Навички керівництва групою (індивідуальний підхід, заохочення, залучення до роботи пасивних учасників навчання). Фактори стресових ситуацій та методики виходу із них у ході психологічного тренінгу.

Основні поняття теми: навчання, керівництво групою, стресові ситуації, фактори стресових ситуацій.

Рекомендована література:

Основна література: 1,2,3,5,6,22,28,42.

Додаткова література: 1,5,8,23,25,26,27.

Тема 4.3. Методика розробки плану проведення психологічного тренінгу (2 год.)

Основна мета психологічного тренінгу. Завдання психологічного тренінгу. Основні форми роботи, що використовуються в тренінговому занятті.

Основні поняття теми: мета психологічного тренінгу, форми роботи тренінгу.

Рекомендована література:

Основна література: 3,5,6,24,25,26,38,42,43.

Додаткова література: 1,5,8,10,12,18,25,27.

Тема 4.4. Техніки, вправи, та ігрові методи, що використовуються в тренінговій роботі (2 год.)

Основні техніки, що використовуються в тренінговій роботі: міні-лекції, історії та розповіді, групові дискусії, мозковий штурм, техніка колективного навчання: «кути», рольові ігри, ділові ігри.

Основні ігрові методи, що можуть використовуватись в ході тренінгу.

Основні поняття теми: міні-лекції, історії та розповіді, групові дискусії, мозковий штурм, техніка колективного навчання: «кути», рольові ігри, ділові ігри.

Рекомендована література:

Основна література: 3,5,6,24,25,26,38,42,43.

Додаткова література: 1,5,8,10,12,18,25,27.

5. Навчально-методична карта дисципліни «Тренінг міжособистісного спілкування» (рік підготовки – 2, семестр – 3)

Разом: 120 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 56 год., ПМК.

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV			
Назва модуля	СПЕЦИФІКА ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ ЯК ДИНАМІЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ				ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ			ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СПІЛКУВАННЯ			МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ТРЕНІНГОВОГО ЗАНЯТТЯ			
Кількість балів за модуль	93 бали				76 балів			76 балів			93 бали			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Теми лекцій	Тренінгові заняття як навчальний процес (1б)	Організаційні та методичні аспекти підготовки психологічного тренінгу (1б)	Історико-методологічні основи тренінгової роботи (1б)	Види та класифікації тренінгів (1б)	Структура та основні положення тренінгового заняття (1б)	Методичні характеристики тренінгового заняття (1б)	Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття (1б)	Поняття про спілкування та його структуру (1б)	Комунікативна сторона спілкування (1б)	Інтерактивна та перцептивна сторона спілкування (1б)	Професійні та особистісні якості тренера (1б)	Методика організації групової взаємодії (1б)	Методика розробки плану проведення психологічного тренінгу (1б)	Техніки, вправи, та ігрові методи, що використовуються в тренінговій роботі (1б)
Теми семінарських занять	Тренінгові заняття як навчальний процес (11б)	Організаційні та методичні аспекти підготовки психологічного тренінгу (11б)	Історико-методологічні основи тренінгової роботи (11б)	Види та класифікації тренінгів (11б)	Структура та основні положення тренінгового заняття. Методичні характеристики тренінгового заняття (22б)	Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття (11б)	Поняття про спілкування та його структуру (11б)	Комунікативна, інтерактивна та перцептивна сторона спілкування (22б)	Професійні та особистісні якості тренера (11б)	Методика організації групової взаємодії та розробки плану проведення психологічного тренінгу (11б)	Техніки, вправи, та ігрові методи, що використовуються в тренінговій роботі (22б)			
Самостійна робота	20 балів				15 балів			15 балів			20 балів			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25 б.				Модульна контрольна робота 2 25 б.			Модульна контрольна робота 3 25 б.			Модульна контрольна робота 4 25 б.			
Підсумковий контроль	ПМК													

Загальна кількість балів – 338, розрахунковий К = 3.38

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Тренінгові заняття як навчальний процес.	2
2.	Організаційні та методичні аспекти підготовки психологічного тренінгу.	2
3.	Історико-методологічні основи тренінгової роботи.	2
4.	Види та класифікації тренінгів.	2
5.	Структура та основні положення тренінгового заняття. Методичні характеристики тренінгового заняття.	4
6.	Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття.	2
7.	Поняття про спілкування та його структуру	2
8.	Комуникативна, інтерактивна та перцептивна сторона спілкування.	4
9.	Професійні та особистісні якості тренера.	2
10.	Методика організації групової взаємодії та розробки плану проведення психологічного тренінгу.	2
11.	Техніки, вправи, та ігрові методи, що використовуються в тренінговій роботі.	4

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СПЕЦИФІКА ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ ЯК ДИНАМІЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ								
1.1	Тренінгові заняття як навчальний процес 1. Створити словник основних термінів і понять дисципліни (10-15 понять).	3						
1.2	Організаційні та методичні аспекти підготовки психологічного тренінгу 1. Розробити схему організаційної роботи при підготовці психологічного тренінгу. 2. Заповнити таблицю <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 5px;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">Атрибути тренінгу</th> <th style="width: 50%;">Характеристика</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Атрибути тренінгу	Характеристика					4
Атрибути тренінгу	Характеристика							
1.3	Історико-методологічні основи тренінгової роботи 1. Створити схему основних етапів історії становлення тренінгу як виду роботи.	3						
1.4	Види та класифікації тренінгів 1. Заповнити таблицю <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 5px;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">Види тренінгів</th> <th style="width: 50%;">Їх характеристика</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Види тренінгів	Їх характеристика					4
Види тренінгів	Їх характеристика							

	2. Проаналізувати форми використання психологічного тренінгу в роботі вихователів дошкільних закладів (вчителів початкових шкіл). Навести приклади застосування тренінгових форм у реалізації педагогічних проєктів.										
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ											
2.1	Структура та основні положення тренінгового заняття 1. Заповнити таблицю «Основні етапи проведення тренінгу». <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">Етап тренінгу</th> <th style="width: 50%;">Характеристика етапу</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Етап тренінгу	Характеристика етапу					5			
Етап тренінгу	Характеристика етапу										
2.2	Методичні характеристики тренінгового заняття 1. Скласти порівняльну таблицю форм навчання, що використовуються у тренінгу: позитивні аспекти даної форми роботи; негативні аспекти даної форми роботи; умови, використання, що дозволяють досягти найбільшої ефективності роботи.	5									
2.3	Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття 1. Створити структурно-логічну схему «Критерії оцінки ефективності тренінгу».	4									
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СПІЛКУВАННЯ											
3.1	Поняття про спілкування та його структуру 1. Створити структурно-логічну схему основних етапів спілкування	5									
3.2	Комунікативна сторона спілкування 1. Заповнити таблицю <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">Комунікативні бар'єри</th> <th style="width: 33%;">Характеристика</th> <th style="width: 33%;">Способи подолання комунікативних бар'єрів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Комунікативні бар'єри	Характеристика	Способи подолання комунікативних бар'єрів							4
Комунікативні бар'єри	Характеристика	Способи подолання комунікативних бар'єрів									
3.3	Інтерактивна та перцептивна сторона спілкування 1. Охарактеризувати основні форми організації спільної діяльності та відобразити результати у вигляді таблиці <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">Форми організації спільної діяльності</th> <th style="width: 50%;">Характеристика</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Спільно-індивідуальна діяльність</td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Спільно-послідовна діяльність</td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Спільно-взаємодіюча діяльність</td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Форми організації спільної діяльності	Характеристика	Спільно-індивідуальна діяльність		Спільно-послідовна діяльність		Спільно-взаємодіюча діяльність		5	
Форми організації спільної діяльності	Характеристика										
Спільно-індивідуальна діяльність											
Спільно-послідовна діяльність											
Спільно-взаємодіюча діяльність											

Семінарські заняття	11	11	11	11	22	11	11	22	11	11	22	154	
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	70	
МКР	25				25			25			25		100
ВСЬОГО – 338 б. РК-3.38												338	

Таблиця 8.2.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання
«відмінно»	A	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	B C	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	D E	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	FX F	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

9. Методи навчання:

Лекція, бесіда, спостереження, роз'яснення, тестування, анкетування, розроблення проектів, педагогічний пошук.

Методи навчання	Лекція
	бесіда
	Спостереження
	Роз'яснення
	Тестування
	Анкетування
	Розроблення проектів
	Педагогічний пошук

10. Методи контролю

- методи контролю і самоконтролю (тестовий контроль, модульні контрольні роботи, графічні роботи, самооцінка і самоаналіз).

11. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- мультимедійні презентації;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

12. Рекомендована література

Основна література

1. Авдєєва І. М. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академгрупи: Навч. посіб. — К.: Професіонал, 2007. — 304 с.
2. Амеліна С. М. Тренінги з розвитку умінь та навичок діалогового спілкування: Посібник. — Д.: Пороги, 2005. — 73 с. 13
3. Бакли Р. Теория и практика тренинга. — СПб.: Питер, 2002. — 352 с. — (Эффективный тренинг).
4. Балаев А.А. Активные методы обучения. — М.: Профиздат, 1986. — 96 с.
5. Барна М. В. Програма соціально-психологічного тренінгу з розвитку емпатійності майбутніх практичних психологів // Практична психологія та соціальна робота. — 2006. — № 12. — С. 50–66.
6. Бекоева Д. Д. Тренинг, как фактор эффективной коммуникации // Управление персоналом. — 2004. — № 20. — С. 40–43.
7. Васильев Н. Н. Тренинг профессиональных коммуникаций в

психологической практике. — СПб.: Речь, 2005. — 283 с.

8. Вачков И.В. Основы технологии группового тренинга. Психотехники: Учебное пособие – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательство «Ось – 89», 2000. – 224 с. (Практическая психология).

9. Гірник А. М., Шпалерчук І. Н. Тренінг комунікативних умінь: Метод. матеріали // Практична психологія та соціальна робота. — 2001. — № 1, 2. — С. 21–24, С. 11–16.

10. Горбушина О. Психологический тренинг. Секреты поведения. — СПб.: Питер, 2007. — 176 с.

11. Групповая психотерапия / Под ред. Б.Д.Карвасарского, С.Ледера. – М.: Медицина, 1990. – 384 с.

12. Зайцева Т. В. Теория психологического тренинга: психологический тренинг как инструментальное действие. — СПб.: Речь, М.: Смысл, 2002

13. Захаров В.П., Хрящева Н.Ю. Социально – психологический тренинг. – Л., 1990.

14. Игра в тренинге. Возможности игрового взаимодействия / Ред. Е. А. Леванова. — СПб.: Питер, 2007. — 208 с.

15. Избуцкая Н. В. Тренинг профессиональной коммуникации социальных педагогов и социальных работников // Практична психологія та соціальна робота. — 2007. — № 3. — С. 51–55.

16. Корнєв М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. — К., 1995. — 304 с.

17. Ли Д. Практика группового тренинга. – СПб.: Питер, 2001. – 224 с. - (Серия «Эффективный тренинг»).

18. Ли Д. Практика группового тренинга. — СПб.: Питер, 2001. — 224 с.

19. Лютова Е.К., Моница Г.В. Тренинг эффективного взаимодействия с детьми. – СПб.: ООО Изд-во «Речь», 2000. – 150 с.

20. Максименко Ю.Б., Ильина Т.Б. Некоторые техники социально-психологического тренинга. – Донецк, 1994. – 18 с.

21. Марковская И.М. Тренинг взаимодействия родителей с детьми. – СПб. ООО Изд-во «Речь», 2000. – 150 с.

22. Мілютіна К. Л. Теорія та практика психологічного тренінгу: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2004. — 192 с.

23. Мороз Л. І. Психологічний тренінг: до питання валідності та надійності психотехнічних вправ // Практична психологія та соціальна робота. — 2003. — №8. — С. 68–71.

24. Мороз Л. І. Теоретичне та прикладне обґрунтування алгоритму складання програми тренінгу професійно-психологічного спрямування // Практична психологія та соціальна робота. — 2006. — № 3. — С. 7–11.

25. Мороз Л. Основы професійно-психологічного тренінгу: У запитаннях та відповідях: Навч. посіб. — К.: Паливода, 2004. — 130 с.

26. Москаленко А. Процедура оцінювання ефективності психологічного тренінгу // Соціальна психологія. — 2006. — № 5. — С. 185–191.

27. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. — К.: Центр навч. л-ри, 2005. — 624 с.

28. Натаров В. И. Методические рекомендации по ведению групп социально-

психологического тренинга как активного метода обучения // Вестник психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы. — 1997. — № 3, 4 — С. 3–14, 3–16.

29. Опалюк О. М., Сербалюк Ю. В. Культура спілкування. Психологічні основи професійного спілкування: Навч.-метод. посіб. — Кам'янець-Подільський, 2004. — 192 с.

30. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2 кн. Кн. 1: Соціальна психологія особистості і спілкування. — К.: Либідь, 2004. — 576 с.

31. Петровская Л. А. Компетентность в общении. Социально-психологический тренинг. — М., 1989. — 216 с.

32. Семиченко В. А. Психологія спілкування. — К., 1998. — 152 с.

33. Скумин В.А. Искусство психотренинга и здоровье. — Харьков, 1993.

34. Смит Мануэль Дж. Тренинг уверенности в себе. — Спб.: ООО «Речь», 2001. — 244 с. — (Серия «Психологический тренинг»).

35. Соснин В. А., Лунев П. А. Учимся общению: взаимопонимание, взаимодействие, переговоры, тренинг. — М., 1993.

36. Социально-психологический тренинг: Метод. указ. — Спб., 1997.

37. Технологія проведення тренінгів з формування здорового способу життя молоді / Г. М. Бевз, О. П. Главник. — К.: Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 2005. — 172 с.

38. Тіунова О. В. Соціально-психологічний тренінг як засіб формування навичок асертивної поведінки у старшокласників // Практична психологія та соціальна робота. — 2007. — № 1.

39. Тренинг партнерских отношений / Ред. П. К. Власов — Х.: Гуманитарный центр, 2005. — 88 с.

40. Турненр Д. Ролевые игры. — Спб.: Питер, 2002. — 352 с. — (Эффективный тренинг).

41. Федорчук В. М. Розвиток комунікативної компетентності викладача. Соціально-психологічний тренінг. — Кам'янець-Подільський, 2003. — 240 с.

42. Фопель К. Технология ведения тренинга. Теория и практика. — М.: Генезис, 2007. — 267 с.

43. Яценко Т.С. Психологічні основи групової психокорекції: Навч. посібник. — К.: Либідь, 1996. — 264 с.

Додаткова література

1. Торн Кей, Маккей Дэвид Тренинг. Настольная книга тренера. — Спб. : «Питер», 2001. — 208 с.- (Серия «Эффективный тренинг»).

2. Харин С.С. Искусство психотренинга. Заверши свой гештальт. — Мн.: Издательство В.П.Ильин, 1998. — 352 с.

3. Цзен Н. В. Психотренинг: игры и упражнения. — М.: Класс, 1999. — 272 с.
Додаткова

4. Цзен Н.В., Пахомов Ю.В. Психотехнические игры в спорте. — М., 1985.

5. Цзен Н.В., Пахомов Ю.В. Психотренинг: игры и упражнения. — М., 1988.

6. Петровская Л. А. Тренинг сензитивности как школа рефлексии // Психологические условия социального взаимодействия / Под ред. Х. Миккина, Ю.

Орн. — Таллинн: Изд-во ТГУ, 1983. — С. 47–59.

7. Петровская Л.А. Теоретические и методические вопросы социально – психологического тренинга. – М., 1982.

8. Петрушин С. В. Психологический тренинг в многочисленной группе (методика развития компетентности в общении в группах от 40 до 100 человек). — М.: Академический проект, 2000. — 256 с. 14

9. Прутченков А.С. Социально-психологический тренинг в школе. 2-е изд. допол. и перераб. – М.: Изд-во ЭСКИМО-Пресс, 2001. – 640 с. (Серия «Практическая психология»).

10. Психогимнастика в тренинге / Под ред. Н.Ю.Хрящевой. – СПб.: «Речь», Институт Тренинга, 2000. – 256 с.

11. Рассел Т. Навыки эффективной обратной связи. — СПб.: Питер, 2002. — 176 с. — (Эффективный тренинг).

12. Сидоренко Е. В. Тренинг коммуникативной компетентности в деловом взаимодействии. — СПб.: Речь, 2003. — 208 с.

13. Рудестам К. Групповая психотерапия. – СПб.: Изд-во «Питер», 2000. – 384 с. - (Серия «Мастера психологии»).

14. Рэйс Ф. 500 лучших советов тренеру. — СПб.: Питер, 2001. — 128 с. — (Эффективный тренинг).

15. Ментс М. Эффективное использование ролевых игр в тренинге. — СПб.: Питер, 2001. — 208 с.

16. Козлов Н.И. Лучшие психологические игры и упражнения. Переиздание. – Екатеринбург: Изд-во АРД ЛТД, 1997. – 144 с.

17. Захаров В. П., Хрящева Н. Ю. Социально-психологический тренинг: Учеб. пособие. — Л., 1989.

18. Завініченко Н. Б. Особливості розвитку комунікативної компетентності майбутнього практичного психолога системи освіти: Автореф. ... дис. канд... психол. наук. — К., 2003. 15

19. Джеймс М., Джонгард Д. Рожденные выигрывать. Трансакционный анализ с гештальтупражнениями. – М., 1993. – 333 с.

20. Джексон П. Импровизация в тренинге. — СПб.: Питер, 2002. — 256 с.

21. Джонсон Д. В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування. — К.: КМ Академія, 2003. — 288 с.

22. Емельянов Ю.Н. Активное социально – психологическое обучение. – Л., 1985.

23. Ефремцева С.А. Тренинг общения для старшеклассников / Под ред. Ю.З. Гильбуха. – К.: Ин-т психологии АПН Украины, 1994. – 80 с. (В помощь школьному психологу).

24. Жуков Ю. М., Петровская Л. А., Растяжников П. В. Диагностика и развитие компетенции в общении. — М., 1990.

25. Вачков И. В. Основы технологии группового тренинга. — М., 1999.

26. Бодалев А. А. Психология общения. — М.: Воронеж, 1996. — 256 с.

27. Большаков В. Ю. Психологический тренинг. — СПб., 1996.

28. Бурнард Ф. Тренинг навыков консультирования. — СПб.: Питер, 2002. — 256 с. — (Эффективный тренинг).